

Taitasi

Paulo yona leta ye lau Taitasi unai Buka ta hededehemasalahana

Teina ta Apostolo Paulo yona leta ye lau yona hali taupaisowa Taitasi unai. Huyakulina bolimaina meta 63 AD, na huyana ne unai Paulo ye miya teha Masedoniya o magari Nikopolisi unai (Taitasi 3:12).

Bagubaguna, Taitasi maidana Paulo se paisowa teha Giliki yo teha Eisiya udiyedi (2 Kolinito 2:13, 7:6,13, 8:6,16,23, 12:18, Galatiya 2:3). Bolimai 60 AD kabo Paulo se laei magari saesaena Loma unai se kabihekahini. Tenem ye lau ee bolimai 62 AD unai kabo se kabigabaei. Mulina ne unai kabo Paulo yo Taitasi se lau Kiliti bwanabwanaluwana unai se paisowa (Taitasi 1:5), ede magari hekadiyo udiyedi tamowai se nuwabui. Paisowa wa sola ye laulau na Paulo Kiliti ye laugabaei. Na teina leta ta unai Paulo ye hededehemasalaha Taitasi unai yona paisowa saha bena ye ginauli Kiliti bwanabwanaluwana unai, idohagi kabo tauwoyawoya ye hetolodi dubu maudoidi udiyedi, yo idohagi bena ye hekatadi (Taitasi 1:5). Na tauwoyawoya ne kadi paisowa bena taulauhekatalupolupo se hekaiyawasidi (Taitasi 1:9-11).

Leta ta unai Paulo hinage ye hededehe-masalaha meta Keliso yona boita yo tolo'uyo debanaena kita tausunuma gonowana yoda laulau beyabeyadi ta hekaiyawasidi na mauli hauhauna unai ta miyamiya (Taitasi 2:11–3:11).

Buka ta hedehededena lakilakidi

- Lautoki yo tapwalolo 1:1-4
- Dubu yodi tauwoyawoya kadi hedehedede 1:5-16
- Ekalesiya maudoidi kadi hedehedede 2:1–3:11
- Hededehasahasa yo lautoki 3:12-15

Lautoki

¹ Yau Paulo, Yaubada yona taupaisowa yo Yesu Keliso yona apostolo, leta ta ya kuli. Kagu paisowa meta bena Yaubada yona kaisunuwa tamowaidi ya saguidi sunuma unai yo hedehedede mamohoina ya hekatadi. Hedehedede mamohoina ne ye saguida na Yaubada yona nuwatu ta miyawatanidi.

² Miyamiya ne matawuwuna meta mauli nige kana siga ta nayanayai ma nuwabayaoda. Mauli ne Yaubada ye hededehesunumayako, huyana sola nige tanoubu ta ye hetubu. Na Yaubada iya nige taukailupolupo!

³ Yona kaisunuwa mayadaina ta unai yona hededehesunuma wa hedehedededi ye hemasalahadi. Na Yaubada Taugilihaida paisowa saesaena ta ye leyama bena ya hededehemasalahadi yogu lauguguya udiyedi.

⁴ Ya kulikulilaowa Taitasi kalimyena, kowa natugu mamohoina yoda sunuma ta unai. Taba Yaubada Tamada yo Taugilihaida Yesu Keliso yodi kabinamwa yo nuwadaumwali se lediwa kalimyena.

Kiliti bwanabwanaluwana unai Taitasi bena dubu kesega kesega taukitahetetedi ye hetolodi

5 Kiliti bwanabwanaluwana unai ya laugabaego, kaniyona ede paisowa saha ta kabitoledi wa bena ku hegehedi. Magai kesega kesega udiyedi dubu taukitahetetedi bena ku hetolodi doha saha ya hededediko kalimyena wa.

6 Taukitahetete ne meta tabu kana giluhesau. Iya bena tawasola miyamiyana ye miyanamwanamwae.** Natunao bena se kawamamohoi Guiyau unai**, yo yodi mauli bena se dudulai, to kabo tamowai hekadiyo tabu se hegiludi miyamiya yababadi yo kawagabae udiyedi.

7 Dubu taukitahetetena ne Yaubada yona paisowa tauginaulina. Unai iya tabu kana giluhesau. Tabu ye nuwasaesae, tabu ye koikoipilimwamwayau, tabu tamowai numanumayauyaulena, tabu ye laulauhelili, tabu moni gadosisina ye lakikalili kalinawai.

8 Na iya meta bena tamowai ye yogayogaisinidi, yo saha ye namwa bena ye gadosisiyei, yo ye bom ye kitahetete'uyoi, yo yona nuwanuwatu yo yona miyamiya bena se dudulai yo hinage se namwa Yaubada matanaena, yo paisowa huyadiyao bena ye lauwatanidi.

Dubu babadadi taba taulauhekatalupolupo se hekaiyawasidi

** 1:6: Iya bena tawasola miyamiyana ye miyanamwanamwae: Hedehedede ta kalina Giliki unai hinage gonowana ta bui ta wane, Iya bena mwanena kesega mo. ** 1:6: Se kawamamohoi Guiyau unai meta Paulo yona kulikuli kalina Giliki unai kaniyona hesau hinage, iya ede, Natunao bena tamadi yo sinadi se hekasisiyeidi, yo yodi laulau bena se namwa.

⁹ Dubu taukitahetetena ne bena lauhekata dudulaina ta lauhekata'usei wa ye kabihekahini, kabo gonowana tamowai hekadiyo ye henuwabayaodi yona lauhekata namwanamwadi ne udiyedi, yo hinage lauhekata dudulaina taukawayagalaena kabo ye hekitalobaidi meta se lausapuli.

¹⁰ Matawuwuna ede tauhaikawayagala se bado. Se hedehededegaibu na yodi kailupolupo ne udiyedi tamowai se woyahesuwaladi. Tauhaikawayagala wa udiyedi tamowai se bado se lauhekata meta mauli kamwasana ede taba tamowai pelitome ye hai.

¹¹ Ginauli se laulauhekataedi ta taba tabu se hekahekatadi. Taba ku hekaiyawasidi, matawuwuna numa se bado tamowaidiyao meta se henuwapwanopwanodi. Na taulauhekatalupolupo ne yodi nuwatu bena se laulaumoni.

¹² Doha Kiliti yodi tauhededepeloweta hesau ye hededeyako, ye wane, “Kiliti tamowaidiyao kadi paisowa ede hededelupolupo. Yodi laulau se yababakalili doha suisui kaikaikalasidi. Se miyamiyaheboni, yo siya meta tamowai botabotaidi.”

¹³ Peloweta ne yona hedehedede meta mamohoi. Unai ku hededebayao udiyedi meta se lausapuli, na bena se sunumanamwanamwa.

¹⁴ Tabu se lapulapulau Dius kadi pilipilidai yo hedehedede mamohoina tautolehesuwalana yodi kaihekahekasisi laugagayodi udiyedi.

¹⁵ Tamowai nuwadiyao se a'a meta kalidiyena kai yo ginauli maudoidi se laugagayoidi ne se a'a.

Na kaiteyadi nuwadiyao se bida yo nige se kawamamohoi, meta kalidiyena nige ginauli hesau ye a'a. Yodi nuwanuwatu ne se bida, yo yababa saha se ginauli ne nige gonowana se nuwatulobai.

¹⁶ Se hedede bena Yaubada kabina se kata, na yodi laulau udiyedi meta se uhalaei. Tamowaidiyao ne meta taba ta subukaliliyeidi. Se kawagabae, yo nige gonowana laulau namwanamwadi se ginaulidi.

2

Taitasi bena tausunuma ye hekatadi laulau dudulaidi udiyedi

¹ Na kowa, Taitasi, yom guguya maudoina unai bena lauhekata dudulaina mo ku lauwatani.

² Tautaubadao ku hekatadi bena se bom se kitahetete'uyoidi, yo bena yodi miyamiya se dudulai yo se nuwanuwatusibasiba. Yo hinage yodi sunuma yo yodi gadosisi bena se namwa, yo bena se nuwabayao.

³ Gonogonowana doha, sinesinebadao ku hekatadi bena yodi miyamiya unai Yaubada hekasisina unai se miya. Tabu tamowai se hededeheyaheyababadi, yo numanuma bayabayaona tabu ye tanuwagaidi. Na bena ginauli namwanamwadi mo se lauhekataedi.

⁴ Kabo gonowana natudiyao sinesineo se hekatadi bena mwanediyao yo natudiyao se gadosisiyeidi,

⁵ yo se bom se kitahetete'uyoidi, yo yodi nuwanuwatu yo yodi laulau bena se namwa yo se dudulai. Bena yodi numa se kitahetetededi, yodi kabikabi se namwa tamowai udiyedi, yo

mwanediyao se hekasisiyeidi. Kabo tamowai hekadi nige gonowana Yaubada wasana se hededeheyababa.

⁶ Hinage bena tatao ku henuwabayaodi na se bom se kitahetete'uyoidi.

⁷ Yom kabikabi bena se namwa na tatao se kitadi to kabo se hemuliwatanigo. Saha ku lauhekatae ne bena hinage ku miyawatani. Ku lauhekata ma nuwamamohaim.

⁸ Yom hedehedede tamowai udiyedi bena se dudulai, kabo nige gonowana hedehedede ne se hetaladi. Teina unai kada waiunu kabo se mwadine, matawuwuna nige saha hesau se lobai na unai kabo se kawayababaida.

⁹ Heyayai tauhaidi tamowaidiyao ku hekatadi bena kadi tanutanuwagao se kawakabiyeidi gin-auli maudoidi udiyedi. Bena se kaipate na nuwadi se henamwa, yo tabu se kawakawabui,

¹⁰ tabu se kaikaiwahali, na yodi laulau ne udiyedi se hemasalahadi meta gonowana kadi tanutanuwagao siya se sunumaedi. Unai kabo tamowai maudoidi Yaubada Taugilihaida lauhekata na se kitahenamwa.

¹¹ [*Lauhekatana ne bena se miyawatani*], matawuwuna Yaubada yona kabinamwa Keliso ye hemasalahadi tamowai maudoidi udiyedi, na kabinamwa wa ye gilihaidi.

¹² Kaniyona ede kabinamwa ne ye hekatada meta laulau Yaubada nige ye henuwadi yo tanoubu gadosisidi bena ta hekaiyawasidi na yoda laulau ta sibasibaidi yo yoda laulau se dudulai yo laulau Yaubada ye kitahenamwadi bena udiyedi ta miya, teina yoda huya ta unai.

¹³ Na huya maudoina ta nayanaya ye lau ee Yaubada yona hededehe sunuma saesaena wa ye hemamohoiyei na Yesu Keliso, iya yoda Yaubada saesaena yo Taugilihaida, ye taumasalaha ma dididigana.

¹⁴ Yesu Keliso ye bom ye mosegabaei'uyoi kita hesabada na yona nuwatu meta bena ye yailihaida yababa maudoidi udiyedi yo ye he'a'ada na ta hemala ye bom mo yona tamowai na laulau namwanamwadi ta ginaginaulidi ma nuwakohihaida.

¹⁵ Huya maudoina teina lauhekata ta bena ku laulauhekataedi, yo ku hedede bayao tamowai udiyedi bena se kawakabiyeidi. Nige taukawakabi bena ku hekitalobaidi meta se laupwano. Paisowa ta gigibwalina ede kalimwai, unai tabu tamowai hesau ye kitadobidobiyeigo.

3

Taukawamamohoi laulau namwanamwadi bena se miyamiyaidi

¹ Taukawamamohoi bena ku henuhenuwaisinidi gabemani yo tauwoyawoya hekadi bena se hekasisiyeidi yo se kawakabiyeidi, na se nonoha huya maudoina bena kabikabi namwanamwadi se ginaginaulidi.

² Tabu tamowai hesau se hededeheyababa. Tabu se haihaikawayagala. Na bena se nuwatalu, na se nuwadobidobi yo yodi laulau se namwa tamowai maudoidi udiyedi.

³ Beyabeyana kita hinage ta yauyaule yo ta kawagabae, yo nuwanuwatu yababadi udoi'udoise lupohaida. Gwauyala yo gadosisi udoi'udoimo

se tanuwagaida. Huya maudoina yoda nuwatu bena tamowai ta heyababadi. Ta kaikalomagigili. Tamowai se subuda yo kita hinage ta subudi.

⁴ Na huyana Yaubada Taugilihaida yona kabinamwa yo yona gadosisi ye hemasalahadi kalidaena,

⁵ meta ye gilihaida. Nige yoda laulau dudulaidi debadiyena, na yona katekamkamna debanaena ye gilihaida, meta ye labasi'uyoida na unai ye deulida, yo Yaluwa Tabuna unai mauli hauhauna ye leyama.

⁶ Yaubada Yaluwa Tabuna ye haiyama ma nuwakohihaina, Yesu Keliso iya taugilihaida debanaena.

⁷ Yona kabinamwa debanaena ye tolehedudulaida, na hededehesunuma ye leyama meta mauli nige kana siga kabo ta hai.

⁸ Teina hedehedede ta meta hedehedede mamohoina.

Ya henuwa bena teina hedehedede maudoidi ta ku hebayao'uyoidi, na bena Yaubada tausunumaena se kaipate na huya maudoina miyamiya namwanamwadi udiyedi se miya. Lauhekata ta se namwa na udiyedi tamowai maudoidi sagu se lobai.

⁹ Na haikawayagala yauyauledi yo kulutubu dededi** yo laugagayo haikawayagaladi ku kaihaleidi, matawuwuna nige kaniyodi yo nige gonowana se saguida.

** **3:9:** *Kulutubu dededi:* Tamowai se kaipatekalili bena taba kadi kulutubu ne udiyedi tamowai hesau se lobai meta iya Dius tamowaina, na debanaena kabo se hedede meta siya ekalesiya mamohoidi.

¹⁰ Ena tamowai hesau koigwaligwali ye ginauli, kabo ku hededehekaiyawasi. Na ena nige ye kawakabi, kabo ku hedede'uyo unai. Na mulina ne unai meta tamowai ne tabu ku modelau unai,

¹¹ matawuwuna tamowai doha tenem hedehede mamohoidi se laugabaeidiko. Yababa se gin-aulidi udiyedi se bom se hegilu'uyoidi.

Hededehasahasa yo Lautoki

¹² Atemasi o Tikikasi bena kabo ya hetamali ye laowa kalimwai. Huyana ye lagewa meta mwamwayau ku laoma kaliguyena Nikopolisi unai, matawuwuna yogu hineli ya ginauliyako kabo temenai gwagwama huyana ya miyahekila.

¹³ Sinasi, iya laugagayo tauhekasadi, maiyana Apolosa yodi kadau ne unai, na ena se henuwasagu meta bena kwa saguidi.

¹⁴ Yoda tamowai Kiliti unai tabu se miyamiyagaibu, na bena ku hekatadi na kabikabi namwanamwadi udiyedi se miya, na ena tamowai hekadiyo kai yo gogo udiyedi se deha, meta bena se saguidi.

¹⁵ Maidagu taumiya maudoidi yodi lautoki se hetamalidiwa. Yogu lautoki ku mosei kaiteyadi tausunuma se gadosisiyeida udiyedi.

Na Yaubada yona kabinamwa maudoimiu kalimiuyena!

[Yauwedo yo kaiyoni.]

**Yaubada wasana: Buka Hauhauna tupwana
The Message about God: The New Testament in the
Saliba language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Saliba long Niugini**

copyright © 2007, 2013, 2017, 2021 Wycliffe Bible Translators, Inc.

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Saliba

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 15 May 2025 from source files dated 15 May 2025

a38b418f-b400-5c73-b231-ea8af9b0924a